

عنوان مقاله:

بررسی و نقد ماده ۴۵ الحاقی قانون مبارزه با مواد مخدر

محل انتشار:

نخستین کنفرانس ملی حقوق، فقه و فرهنگ (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسندگان:

محمدرضا عاقلی مقدم - دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم شناسی، وکیل دادگستری

علیرضا عاقلی مقدم - وکیل دادگستری

خلاصه مقاله:

اجرای مجازات اعدام در خصوص مرتکبین جرایم مواد مخدر مبتنی بر دو مقدمه است، اولاً حدی با عنوان افساد فی الارض در حقوق تشریح شده است و ثانیاً مرتکبین این جرایم مصداق آن حکم شرعی باشند. کما این که از نظر حقوق نیز همین دو امر بایستی احراز شود تا بتوان مجازات اعدام را بر مرتکبین بار نمود؛ به عبارت دیگر بحث کبروی این حکم عبارت است از اینکه آیا از نظر منابع فقهی و حقوقی چنین حدی از سوی شارع مقدس تشریح شده است یا خیر؟ اما بحث صغروی این حکم شرعی آن است که بر فرض پذیرش این حکم فقهی و حقوقی، چه رفتارهایی را می توان مصداق مفسد فی الارض دانست؟ تاکنون بیشتر مباحث متوجه بحث حکمی این موضوع بوده است و ادله، له و علیه حکم افساد فی الارض مورد مذاقه قرار گرفته است اما به این امر کمتر پرداخته شده است که با فرض پذیرش این حکم فقهی، چه کسانی مصداق این حکم هستند و با چه معیاری می توان به شناخت مصادیق حکم افساد فی الارض همت گمارد؟ و در نهایت در تطبیق این معیار بر قانون جرایم مواد مخدر، آیا رفتارهایی که در قانون دارای مجازات اعدام هستند، واقعا مصداق مفسد فی الارض محسوب می شوند یا خیر؟ اهمیت این موضوع از آنجایی بیشتر می شود که قانونگذار در ماده ۴۵ قانون مجازات اسلامی تلاش کرده است که به ارایه تعریفی از جرم افساد فی الارض بپردازد و این مفهوم را روشن نماید. مطابق این ماده مرتکبان جرایمی که در این قانون دارای مجازات اعدام یا حبس ابد هستند در صورت احراز یکی از شرایط ذیل در حکم «مفسد فی الارض» میباشند و به مجازات اعدام و ضبط اموال ناشی از مواد مخدر یا روانگردان محکوم و در غیر اینصورت حسب مورد «مشمولین به اعدام» به حبس درجه یک تا سی سال و جزای نقدی درجه یک تا دو برابر حداقل آن و «مشمولین به حبس ابد» به حبس و جزای نقدی درجه دو و در هر دو مورد به ضبط اموال ناشی از جرایم مواد مخدر و روانگردان محکوم میشوند. اصلاحیه قانون مبارزه با مواد مخدر مصوب ۱۳۷۸ مبنای مجازات اعدام را از باب افساد فی الارض دانسته است. ماده ۹ این اصلاحیه بیان میکند: مرتکب در حکم مفسد فی الارض است و به اعدام محکوم میشود... این ماده نشان میدهد قانونگذار محاربه و افساد فی الارض را دو جرم تلقی کرده و مبنای اعدام در جرایم مواد مخدر را از باب افساد فی الارض دانسته است. فقها اساس مجازات اعدام در خصوص جرم افساد فی الارض را آیه ۳۲ و ۳۳ سوره ی مبارکه ی مایده و آیه ی ۲۰۵ سوره ی مبارکه ی بقره می دانند. سوال تحقیق این است که آیا قانون گذار جدید با اضافه کردن ماده واحده الحاقی در پی اعمال تخفیف در مجازات مرتکبین بوده است و آیا تشخیص و تعیین مفسد فی الارض بر مبنای وزن مواد مخدر صحیح میباشد؟ نقدی که اساساً بر ماده ی ۴۵ وارد است، دایره ی بسیار وسیع و گسترده ای است که به گونه ای با اصل قانونی بودن جرم و مجازات ها هم میتواند در تعارض باشد. در واقع این ماده به هیچ وجه مطابق استاندارد های قانون نویسی نیست و چون مجازاتی که در این ماده مقرر شده اعدام است، چه بسیار افرادی که به خاطر اعمال سلیقه ی شخصی قضات حکم اعدامشان صادر گردد. نقد دیگری که اینجا می

...

کلمات کلیدی:

نقد، ماده ۴۵ اصلاحی، مواد مخدر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1150761>

